

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

2023

**ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА
КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Графике коришћене у извјештају преузете су са веб-странице Flaticon.com

САДРЖАЈ

Ријеч генералног ревизора.....	5
О Канцеларији.....	6
Мисија, улога и мандат Канцеларије.....	6
Независност.....	6
Мандат	7
Оквир ревизије	7
Организација и управљање.....	8
Професионални развој особља	8
Етика и интегритет	9
Управљање ризицима и квалитетом	9
Финансирање.....	10
Извјештавање.....	12
Финансијска ревизија.....	14
Финансијска ревизија институција БиХ.....	14
Финансијска ревизија извјештаја о извршењу буџета институција БиХ	15
Методологија и контрола квалитета финансијске ревизије	16
Ревизија учинка.....	17
Методологија и контрола квалитета ревизије учинка.....	17
ИТ ревизија	18
Годишњи ревизорски извјештај о главним налазима и препорукама	18
Допринос реализацији Циљева одрживог развоја.....	19
Међународна сарадња.....	20
Комуникација с Парламентарном скупштином БиХ.....	20
Комуникација с јавношћу и другим релевантним актерима	21
Прилози	23
Прилог 1 – Схематски приказ организације Канцеларије	24
Прилог 2 – Структура запослених у Канцеларији.....	25
Прилог 3 – Финансијски извјештај Канцеларије	26

Ријеч генералног ревизора

Задовољство ми је представити вам Годишњи извјештај о активностима Канцеларије за ревизију институција Босне и Херцеговине за 2023. годину.

Годишњим извјештајем о активностима Канцеларија извјештава о провођењу циљева и потциљева утврђених Стратешким планом развоја 2021 – 2025. и годишњим програмом рада Канцеларије за 2023. годину.

Ревизијом финансијских извјештаја и усклађености пословања свих институција БиХ за 2022. годину, те ревизијом извјештаја о извршењу буџета институција БиХ за 2022. годину окончали смо још један циклус финансијске ревизије који је резултовао великим бројем значајних ревизионих налаза и препорука.

Прошлогодишњим програмом ревизије учинка настојали смо допринијети унапређењу области родне равноправности у институцијама БиХ и питања као што су управљање возилима, софтверским рјешењима и повјереним јавним пословима у надлежности институција БиХ. Кроз процес праћења реализације препорука ревизије учинка мјеродавним институцијама и јавности презентовали смо активности одговорних институција БиХ на реализацији препорука из области планирања буџетских расхода, електронског пословања и управљања реализацијом уговора о јавним набавкама.

Поред ревизионих, реализован је и цијели низ комуникационих активности с различитим екстерним актерима, као што су организације цивилног друштва, антикорупционе агенције, међународне организације, као и шира јавност, а које за циљ имају повећање разумијевања улоге и резултата рада Канцеларије.

И протекле су се године бројни материјали Канцеларије нашли на дневним редовима сједница домова и мјеродавних парламентарних комисија Парламентарне скупштине БиХ на којима је Канцеларија обезбиједила присутност релевантних саговорника с циљем давања адекватних одговора и појашњења на питања посланика и делегата.

Објективним информисањем јавности и мјеродавних институција о извршењима буџета институција БиХ, начинима коришћења јавних ресурса и адресирањем друштвено значајних питања путем проведених ревизија учинка доприносимо транспарентности и одговорности у управљању јавним средствима и надамо се да ће препоруке упућене мјеродавним институцијама резултовати позитивним промјенама и потврдити улогу Канцеларије као друштвено релевантне институције.

Хрвоје Твртковић, генерални ревизор, с.р.

Датум: 29.3.2024.

Број: 01-1-02-3-464/24

О Канцеларији

Мисија, улога и мандат Канцеларије

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија) је врховна ревизиона институција (у даљем тексту: ВРИ) основана Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ (у даљем тексту: Закон о ревизији), као спољни, независни ревизор који ревидира пословање институција Босне и Херцеговине. Канцеларија је почела с радом 2000. године. Сједиште Канцеларије је у Сарајеву. Канцеларијом руководи генерални ревизор који има двоје замјеника.

Наша мисија

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине као независна врховна ревизиона институција је професионално и неполитично тијело које своје задаће обавља на основу Закона о ревизији институција БиХ и INTOSAI оквира професионалних објава с циљем да допринесе унапређењу економичности, ефективности и ефикасности у располагању јавним средствима те транспарентности и одговорности у управљању у јавном сектору.

Главни циљ Канцеларије је да, провођењем ревизија, обезбиједи независна мишљења о извршењу буџета и финансијским извјештајима, коришћењу ресурса и управљању државном својином од Савјета министара, буџетских и јавних институција у БиХ, чиме се доприноси поузданом извјештавању о коришћењу буџетских средстава, транспарентном и квалитетном управљању јавним приходима, трошковима и државном својином.

Канцеларија информисхе одговорне институције и јавност о својим налазима и препорукама правовременим и јавним објављивањем извјештаја о ревизији те, ако су релевантни, другим облицима информисања.

Независност

Према Закону о ревизији, Канцеларија је, у обављању својих дужности и провођењу надлежности, независна и не подлијеже управљању или контроли било којег другог лица или институције. Надаље, Канцеларија је неполитична и не смије подржавати или бити у вези с било којом политичком странком.

Основни принципи независности врховних институција за ревизију дефинисани су професионалним објавама Међународне организације врховних институција за ревизију (INTOSAI) и то Лимском декларацијом (INTOSAI-P 1) и Мексичком декларацијом о независности врховних институција за ревизију (INTOSAI-P 10). Општа скупштина Уједињених нација, у два је наврата (резолуцијама А/66/209 (2011) и А/69/228 (2014)) потцртала важност примјене принципа независности јавне ревизије.

Премда је независност Канцеларије обезбијеђена Законом о ревизији, она још увијек није уставно утемељена, као што је то прописано наведеним декларацијама.

¹ Службени гласник БиХ број 12/06.

Мандат

У оквиру свог законског мандата, Канцеларија обавља двије основне врсте ревизије:

Финансијска ревизија

- Канцеларија, према усвојеним ревизионим стандардима, прегледа финансијске извјештаје и припадајуће рачуне институција код којих се обавља ревизија, с циљем процјене јесу ли финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли биланси у цијелости резултате извршења буџета.
- Канцеларија процјењује примјењују ли руководиоци институција БиХ законе и прописе, користе ли средства за одговарајуће намјене, оцјењује финансијско управљање, функције интерне ревизије и систем интерних контрола.
- Финансијска ревизија обухвата и ИТ ревизију која подразумева подршку финансијској ревизији у дијелу процеса који укључују примјену информационих технологија (нпр. јавних набавки, расхода, прихода и сл.).
- Канцеларија тренутно обавља редовну годишњу финансијску и ревизију усклађености код 74 институције БиХ.

Ревизија учинка

- Канцеларија има право извршити преглед или испитивање (ревизију учинка) одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности, у погледу економичности, ефикасности и ефективности којим та институција користи своје ресурсе.
- Постојећи капацитети Канцеларији на годишњем нивоу омогућавају обављање четири извјештаја ревизије учинка и два извјештаја о реализацији препорука ревизије учинка.

Оквир ревизије

Надлежност Канцеларије обухвата све јавне институције БиХ, укључујући Парламентарну скупштину БиХ, Предсједништво БиХ, Савјет министара и буџетске институције, изванбуџетска средства која могу бити предвиђена Законом о ревизији; средства која су као зајам или грант за БиХ међународна тијела и организације обезбиједили некој институцији или пројекту у БиХ, средства обезбијеђена из буџета било којој другој институцији, организацији или тијелу, компанију у којој држава има власнички удио од 50% плус једну дионицу или више. Ревизија укључује и све финансијске, административне и друге активности, програме и пројекте којима управља једна или више институција и тијела БиХ, укључујући процесуирање и приходе од продаје имовине, приватизација и концесија.

Канцеларија није мјеродавна за предузимање било какве активности, изван оних које се захтијевају Законом о ревизији, ако сматра да те активности нису у складу с његовим дужностима, или ако би њихово обављање спријечило испуњење обавеза Канцеларије по Закону о ревизији.

Према Закону о ревизији, на челу Канцеларије је генерални ревизор који управља Канцеларијом и који има двоје замјеника.

Хрвоје Тврткивић, генерални ревизор Канцеларије, је на ову позицију именован у октобру 2020. године. Неда Мочевић, замјеница генералног ревизора, и Неџад Хајтић, замјеник генералног ревизора, именовани су у јуну 2023. године.

Закључно с 31. 12. 2023. године, Канцеларија је запошљавала укупно 67 запосленика. Схематски приказ организације Канцеларије приказан је у прилогу 1. овог Извјештаја.

Образовна, полна и старосна структура запослених у Канцеларији представљена је у прилогу 2. Извјештаја.

Плате запосленика Канцеларије утврђене су Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине², подзаконским актима и интерним правилима допуштеним наведеним Законом.

Канцеларија рад, између осталог, организује и путем сједница Стручног колегијума као савјетодавног тијела које расправља и даје мишљење генералном ревизору о битним питањима из надлежности Канцеларије. Током 2023. године одржано је девет сједница Стручног колегијума. Рад по специфичним питањима Канцеларија је протекле године организовала и формирањем радних група особља Канцеларије.

Професионални развој особља

Особљу Канцеларије, као највећем потенцијалу Канцеларије, и у предметном извјештајном периоду посвећена је изузетна пажња кроз континуирано унапређење квалификација, знања и вјештина што је Канцеларији омогућило унапређивања, ротацију и распоређивање особља на одговарајућим радним мјестима.

Изузетни напори уложени су у развој и едуковање запосленика.

Наиме, у складу с Правилником о обукама, Канцеларија је у 2023. години наставила с континуираним обучавањем запосленика путем интерних и екстерних обука. Интерне обуке су проведене на теме од значаја за сам ревизиони процес и у вези с актуелном проблематиком из претходних процеса ревизије. У оквиру екстерних обука, представници Канцеларије су учествовали у радионицама из области јавних набавки, превенције корупције, финансијског управљања и контроле и презентацијских вјештина на енглеском језику.

У оквиру плана рада Координационог одбора врховних институција за ревизију, особље Канцеларије је, заједно с особљем осталих институција за ревизију у БиХ, похађало обуку из области ревизије учинка, као и обуку која је за циљ имала унапређење вјештина вођења ревизорских тимова.

Кроз екстерне едукације за чланове ревизионе и сродних професија вршена је професионална едукација ревизорског особља из области рачуноводства и ревизије.

² Службени гласник БиХ бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 и 65/20 и 59/22.

Кроз активности међународне сарадње и сарадњу с међународним институцијама обезбијеђена је размјена искустава у области ревизије с циљем унапређења методологије рада и алата који се користе у ревизионом процесу.

Особље Канцеларије је наставило с активностима едукације у оквиру програм обуке у организацији INTOSAI-IDI под називом PESA (Professional Education for SAI Auditors) у којем тренутно учествује седам ревизора Канцеларије, у програмима који се односе на финансијску, ревизију усклађености и ревизију учинка.

Етика и интегритет

Канцеларија је својим Етичким кодексом развила властити скуп етичких вриједности и принципа који се односе на Канцеларију као организацију, као и на њено особље, било да се ради о индивидуалном или дјеловању на нивоу тима појединаца.

У складу с Етичким кодексом и професионалним стандардима, Канцеларија је у 2023. години извршила дјелимичну ротацију ревизорског особља с циљем умањења ризика од зближавања с организацијом која се ревидира, као и ризика угрожавања професионалног скептицизма ревизора услјед дугогодишњег ангажмана код истог субјекта.

Као додатни начин за обезбјеђење етичких вриједности, протекле је године реализована редовна пракса тражења повратних информација од субјеката ревизије које свједоче о високом степену професионалности ревизорског особља.

Уз подршку Државног уреда за ревизију Републике Хрватске цјелокупно ревизорско особље Канцеларије је 2023. године учествовало на семинару о етичким питањима који је обухватио упознавање с алатима за праћење и оцјењивање етичких питања, искуствима у ревидирању етичких питања у јавном сектору као и активностима EUROSАI-јеве Мреже за етику.

Управљање ризицима и квалитетом

Управљање ризицима је кључан аспект управљања и обезбјеђује постизање циљева Канцеларије. Одговарајуће управљање ризицима у Канцеларији обезбјеђује благовремено провођење ревизије и давање независних мишљења о финансијским извјештајима институција БиХ, те објективно извјештавање о економичности, ефикасности и ефективности одређених аспеката пословања институција БиХ.

Управљање ризицима је кључни корак за унапређење система финансијског управљања и контрола. Одговорни руководиоци организационих јединица Канцеларије чланови су Радне групе за финансијско управљање и контролу, а за координацију активности на управљању ризицима Канцеларија има именовано лице задужено за координацију. Чланови радне групе извршили су током 2023. године ажурирање описа процеса за које су задужени те идентификацију ризика као првог корака у управљању ризицима. На основу проведених активности идентификације и процјене ризика, координатор активности управљања ризицима припремио је Регистар ризика Канцеларије. Регистар ризика садржи попис пословних процеса и циљева, идентификованих ризика, успостављених контрола те преглед планираних активности одговара на ризике с роковима и одговорним лицима. Контрола ризика се врши кроз имплементацију мјера за смањење вјероватности да се ризици остваре или мјера за умањивање њихових посљедица. Значајнији ризици предмет су расправа на редовним сједницама Стручног колегијума Канцеларије.

Канцеларија је у 2023. години приступила пилот-пројекту који проводи Развојна иницијатива Међународне организације врховних институција за ревизију (INTOSAI-IDI) под називом Систем за управљање квалитетом ревизија (System of Audit Quality Management – SoAQM). Циљ пројекта је да се пружи подршка врховним институцијама за ревизију земаља у развоју, чланицама INTOSAI-ја, у развијању свеобухватног система управљања квалитетом у складу с новоусвојеним међународним стандардом ISSAI 140. У периоду од јуна до децембра 2023. године особље Канцеларије учествовало је на неколико онлајн семинара и радионица које су за циљ имале анализу потреба Канцеларије по питању управљања квалитетом, у складу с чим су активности настављене у 2024. години.

У 2023. години настављена је реализација активности везаних за пројект увођења система управљања процесима ревизије (AMS) чије је финансирање предвиђено кроз програм IPA II за 2020. годину. Креиран је пројектни задатак за имплементацију AMS-а те у сарадњи с члановима Европске делегације проведен процес претквалификације у којем је одабрано неколико понуђача који су задовољили све услове. Покренута је даља процедура набавке AMS-а.

Финансирање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину (Сл. гласник БиХ, број 22/23) Канцеларији за ревизију институција Босне и Херцеговине одобрен је буџет у износу од 6.094.000 КМ, од чега су текући издаци износили 5.800.000 КМ, а капитални издаци 294.000 КМ. Намјенска неутрошена средства из 2022. године пренијета су у износу од 505 КМ, док су уплате од других нивоа власти за програм посебне намјене укупно износиле 35.000 КМ. Из текуће резерве није било дознака, те је укупни кориговани буџет у 2023. години износио 6.129.505 КМ.

У прва три мјесеца 2023. године, финансирање се одвијало на основу Одлуке Савјета министара Босне и Херцеговине о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за период јануар – март 2023. године.

Током 2023. године упућен је један захтјев за реструктурисање расхода. Недостајућа средства у укупном износу од 23.000 КМ на буџетским позицијама Издаци за енергију и комуналне услуге и Унајмљивање имовине и опреме, обезбијеђена су на основу уштеда на позицијама Путни трошкови и Издаци телефонских и поштанских услуга.

У складу с Упутством о попису имовине и обавеза буџетских корисника – институција БиХ, извршен је попис средстава, обавеза и потраживања на 31. 12. 2023. године. Након обављеног пописа сталних средстава извршен је обрачун инвентуре и утврђено да стварно стање сталних средстава одговара књиговодственом стању.

Текући издаци у 2023. години реализовани су у износу од 5.237.947 КМ, што чини 89,8% коригованог буџета.

Вриједност уговорених капиталних издатака у 2023. години износила је 192.220 КМ или 65,4% укупне вриједности одобрених капиталних издатака.

Набавка капиталних издатака извршена је у складу с одобреном намјенском структуром.

Од укупне вриједности одобрених капиталних издатака за опрему, у 2023. години је уговорено 94,2%. Капитални издаци који се односе на стална средства у облику права планирани су за набавку система за управљање документима (DMS-a). Набавка планираног система није реализована с обзиром на то да су у току активности на имплементацији система за праћење процеса ревизије, које једним сегментом покривају дио функционалности система за управљање документима. Процедура набавке наведеног система за праћење процеса ревизије је у току и проводи се у оквиру IPA 2020.

Извршење буџета за период извјештаја износи 5.430.168 KM, што чини 89% у односу на укупан кориговани буџет.

Финансијски извјештај у табеларном приказу дат је у прилогу 3. Извјештаја.

Извјештавање

Током 2023. године Канцеларија је јавно објавила те мјеродавним институцијама и јавности доставила следеће извјештаје:

74 извјештаја о обављеним финансијским ревизијама институција БиХ за 2022. годину

Извјештај о обављеној финансијској ревизији
Извјештаја о извршењу буџета институција БиХ за 2022. годину

Годишњи ревизорски извјештај о главним налазима и препорукама за 2022. годину

Извјештај о праћењу реализације препорука из извјештаја ревизије учинка „Планирање буџетских расхода институција БиХ“ (2016)

Извјештај о праћењу реализације препорука из извјештаја ревизије учинка „Електронско пословање у институцијама БиХ – успостава и примјена“ (2017)

Извјештај о праћењу реализације препорука из извјештаја ревизије учинка „Управљање процесом реализације уговора о јавним набавкама у институцијама БиХ“ (2018)

Извјештај о обављеној ревизији
учинка „Увођење софтверских
рјешења“

Извјештај о обављеној
ревизији учинка „Активности
институција БиХ на
обезбеђивању родне
равноправности“

Извјештај о обављеној ревизији
учинка „Управљање возним
парком у институцијама БиХ“

Извјештај о обављеној ревизији
учинка „Повјерени јавни послови
из надлежности институција БиХ
– Студија случаја: Министарство
комуникација и транспорта БиХ“

Резиме ревизорских
извјештаја за 2022. годину

Водич за грађане кроз ревизије
јавног сектора које проводи
Канцеларија

Сви извјештаји Канцеларије, осим што се достављају корисницима у складу са Законом о ревизији, јавно су, у свом цјеловитом облику, доступни и на веб-страници Канцеларије www.revizija.gov.ba.

Финансијска ревизија

Закон о ревизији институција Босне и Херцеговине прописује да приликом обављања финансијске ревизије, Канцеларија прегледа финансијске извјештаје и припадајуће рачуне, с циљем процјене да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланси у потпуности одражавају резултате извршења буџета. Такође, Канцеларија процјењује да ли руководиоци институција БиХ примјењују законе и прописе, користе средства за одговарајуће намјене, оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерне контроле.

Послови финансијске ревизије у Канцеларији обављају се унутар четири одјељења: три одјељења финансијске ревизије и Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије.

Финансијска ревизија институција БиХ

Финансијска ревизија институција БиХ се проводи у складу с годишњим планом ревизије који доноси генерални ревизор. У складу с годишњим планом за 2023. годину, обављена је завршна ревизија за 2022. годину и претходна ревизија за 2023. годину.

Завршна ревизија за 2022. годину обављена је у периоду од 2. 3. 2023. до 31. 5. 2023. године и обухватила је 74 институције БиХ. Након обављене ревизије, руководиоцима институција БиХ достављени су нацрти извјештаја ради давања коментара прије припреме коначних извјештаја.

Сви извјештаји су, осим извјештаја Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, објављени на веб-страници Канцеларије те достављени ревидираним институцијама, Министарству финансија и трезора БиХ, Савјету министара БиХ, Предсједништву БиХ и Парламентарној скупштини БиХ.

У извјештајима о обављеној финансијској ревизији за 2022. годину су дата мишљења:

- позитивно мишљење за 21 институцију БиХ,
- позитивно мишљења са скретањем пажње на финансијске извјештаје и/или усклађеност пословања за 40 институција БиХ,
- мишљење с резервом уз скретање пажње на финансијске извјештаје и/или усклађеност пословања за 11 институција БиХ и
- суздржано мишљење због немогућности прибављања довољних и примјерених ревизионих доказа за 2 институције БиХ.

Завршну ревизију за 2022. годину обавило је девет тимова с 27 ревизора, те комбиновани тимови којим су руководили руководиоци у три одјељења финансијске ревизије и у Одјељењу за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије (укупно 31 ревизор).

У извјештајима о обављеној ревизији за 2022. годину за 74 институције БиХ дате су 473 препоруке. Од овог броја, 244 препоруке су нове, а 229 препорука се понавља из ранијег периода. Поред тога, кроз појединачне извјештаје финансијске ревизије за 2022. годину за 74 институције БиХ проведено је праћење реализације за 610 препорука датих у ранијим периодима.

Детаљнија анализа датих мишљења, налаза те процеса праћења реализације препорука финансијске ревизије презентована је у Годишњем извјештају о главним налазима и препорукама за 2022. годину који је сачињен 2023. године и доступан на [веб-страници Канцеларије](#).

Претходна ревизија за 2023. годину, која укључује и праћење примјене препорука из претходних ревизија и анализирање мјера предузетих на основу тих препорука, проведена је у периоду од 9. 10. до 31. 12. 2023. године у 61 институцији БиХ³.

Као саставни дио ревизије Министарства иностраних послова БиХ у октобру и новембру 2023. године обављена је ревизија у пет дипломатско-конзуларних представништава БиХ (ДКП). Ревидираним амбасадама и конзулатима су, путем Министарства иностраних послова БиХ, упућена писма о налазима и препорукама за период који је био обухваћен ревизијом. Ревизија једног ДКП-а је, из објективних разлога, пролонгирана за 2024. годину.

Претходну ревизију за 2023. годину обавило је девет сталних и два привремена тима у чијем саставу је 25 ревизора те комбиновани тимови којим су руководили руководиоци одјељења финансијске ревизије (укупно 29 ревизора).

Финансијска ревизија извјештаја о извршењу буџета институција БиХ

Годишњи извјештај о извршењу буџета институција БиХ припрема Министарство финансија и трезора БиХ у року од 180 дана од завршетка фискалне године и подноси га Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, након његовог упућивања Савјету министара БиХ и Предсједништву Босне и Херцеговине.

Савјет министара БиХ је, 7. 6. 2023. године, усвојио Извјештај о извршењу Буџета институција БиХ за 2022. годину. Канцеларија је, у периоду од јула до септембра 2023. године, обавила ревизију овог извјештаја. Коначни извјештај о обављеној ревизији је сачињен у септембру 2023. године и у законском року достављен мјеродавним институцијама и парламентарним комисијама те је објављен на веб-страници Канцеларије.

У Извјештају за 2022. годину Канцеларија је исказала мишљење с резервом уз скретање пажње како на финансијски извјештај тако и на усклађеност активности, финансијских трансакција и информација са законима и прописима.

Извјештај садржи 28 препорука упућених Савјету министара БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ. Од тога, 22 препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване у претходним извјештајима, које нису отклоњене у 2022. години. Ревизијом је обухваћена и имплементација 60 препорука датих у ранијим периодима.

Детаљније информације о налазима и препорукама из овог извјештаја доступне су на [веб-страници Канцеларије](#).

³ Обављање претходне ревизије у преосталих 13 институција планирано је у јануару 2024. године

Методологија и контрола квалитета финансијске ревизије

Скуп професионалних принципа, стандарда и смјерница за ревизоре јавног сектора званично усваја и објављује Међународна организација врховних ревизионих институција (INTOSAI). Канцеларија, према Закону о ревизији, мора примјењивати INTOSAI ревизионе стандарде и обезбиједити њихову примјену приликом обављања ревизије.

Оквир међународних стандарда врховних ревизионих институција – ISSAI оквир је, одлуком Конгреса Међународне организације врховних ревизионих институција (INCOSAI), прерастао у Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција - ИФПП оквир, при чему је измијењена његова структура и нумерација. Генерални ревизор Канцеларије је у јануару 2023. године донио Одлуку о објави Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција - IFPP оквира који има три нивоа: INTOSAI принципе, ISSAI стандарде и INTOSAI смјернице.

Уз билатералну подршку OECD SIGMA-е у септембру 2023. године започео је пројект ревидирања и ажурирања методологије финансијске ревизије, односно израде процедуралних/provedбених смјерница и алата који подржавају ефикасно провођење ревизије у складу с IFPP оквиром. У том је смислу у 2023. години проведена анкета међу запосленима у Канцеларији који су укључени у годишње финансијске ревизије како би се добило мишљење о квалитету и примјењивости Водича у смислу пружања смјерница у провођењу годишњих финансијских ревизија. Извршен је преглед и анализа (гар анализа) тренутне методологије финансијске ревизије у односу на захтјеве IFPP оквира, након чега су одржане фокус групе с особљем Канцеларије како би се продискутовали резултати гар анализе која је достављена. Крајем 2023. године одржан је састанак чланова SIGMA тима с члановима тима Канцеларије на којем су одређене теме (области ревизије) које требају бити обрађене на стручној радионици и одређен је временски оквир за израду почетних докумената.

Што се тиче активности из области контроле квалитета финансијске ревизије, Одјељење за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије је у 2023. години ажурирало методологију која се примјењује у финансијској ревизији (програми, тестови, чек-листе итд.). Један од елемената управљања квалитетом финансијске ревизије је оцјењивање значајних просудби ревизионог тима и закључака донесених на основу њих, које обавља контрола квалитета на датум или прије датума извјештаја о ревизији. У овом су смислу сви нацрти извјештаја финансијске ревизије за 2022. годину били предметом контроле квалитета.

Као додатни механизам за унапређење квалитета рада финансијске ревизије, и протекле је године реализована пракса тражења повратних информација од свих субјеката финансијске ревизије, гдје се субјекти ревизије могу изјаснити о одређеним елементима самог процеса ревизије, а што Канцеларији пружа могућност унапређења пракси ревизије, процеса ревизије, као обезбјеђивање двосмјерне комуникације са субјектима ревизије која доприноси транспарентности и објективности ревизионих поступака.

Ревизија учинка

Према Закону о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија има право обавити преглед или испитивање (ревизију учинка) одређенога аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности, у погледу економичности, учинковитости и ефективности с којим та институција користи своје ресурсе и о томе извијестити мјеродавне институције и јавност. Ревизија учинка у 2023. години извршена је у складу с планом ревизија учинка који доноси генерални ревизор.

Послови ревизије учинка у Канцеларији обављају се унутар два одјељења: Одјељења ревизије учинка и Одјељења за контролу квалитета, методологију и планирање ревизије учинка.

У 2023. години Канцеларија је провела четири ревизије учинка на теме како слиједи:

- Увођење софтверских рјешења у институцијама БиХ,
- Активности институција БиХ на обезбјеђивању родне равноправности,
- Управљање возним парком у институцијама БиХ,
- Повјерени јавни послови из надлежности институција БиХ – студија случаја: Министарство комуникација и транспорта БиХ.

Наведене ревизије провела су четири ревизорска тима.

Поред четири обављене ревизије учинка, пети ревизорски тим током 2023. године израдио је три извјештаја о праћењу реализације препорука ревизија учинка проведених у ранијим годинама и то:

- „Планирање буџетских расхода у институцијама БиХ“ из 2016. године,
- „Електронско пословање у институцијама БиХ - успостава и примјена“ из 2017. године, и
- „Управљање процесом реализације уговора о јавним набавкама у институцијама БиХ“ из 2018. године.

У 2023. години праћене су предузете активности на имплементацији 31 препоруке из наведених извјештаја ревизије учинка.

Детаљније информације о налазима проведених ревизија учинка и анализи извршених праћења реализације препорука могу се пронаћи у засебним извјештајима доступним на веб-страници Канцеларије www.revizija.gov.ba.

Методологија и контрола квалитета ревизије учинка

Основ методологије рада ревизије учинка чине: ISSAI стандарди ревизије учинка, Водич за ревизију учинка и Водич за обезбјеђивање квалитета у ревизији учинка.

С циљем јачања процеса планирања ревизије учинка, Канцеларија је у 2023. години развила документ под називом „Стратешко одређивање Канцеларије за ревизију институција БиХ у одабиру тема ревизије учинка“ који представља темељни инпут за одабир тема које ће обрађивати ревизија учинка у наредном периоду. Поред наведеног, у току 2023. године Канцеларија је развила и Смјерницу за припрему образложења тема ревизије учинка, Смјерницу за припрему плана рада ревизије учинка и Смјерницу за одлагања документације ревизије учинка, чиме је унаприједила постојећу методологију и праксе рада.

Према ISSAI стандардима, питање квалитета ревизије учинка мора бити интегрисано у цјелокупан процес ревизије, од стратешког планирања па све до праћења реализације препорука извјештаја о ревизији. Канцеларија је, током посљедњих година, усмјерила активности на јачање функције контроле квалитета ревизије учинка. Током 2023. године обављена је контрола квалитета за четири извјештаја ревизије учинка. Проведене активности, осим анализе и давања коментара на нацрте извјештаја, прије њиховог достављања ревидираним институцијама, подразумијевале су и активности контроле квалитета везане за укупан процес проведених ревизија, посебно у фази припреме планова рада након проведених предстудијских истраживања.

Контрола квалитета ревизије учинка је процес који је потребно континуирано надограђивати како би се задржао висок ниво квалитета објављених извјештаја ревизије учинка. Предузимањем активности и јачањем процеса контроле квалитета ревизије учинка, Канцеларија обезбјеђује да налази и поруке које даје кроз извјештаје ревизије учинка буду актуелни, усмјерени ка рјешавању проблема у функционисању институција БиХ и унапређењу квалитета живота грађана БиХ.

Као и за финансијску ревизију, протекле је године реализована пракса тражења повратних информација од субјеката ревизије учинка као додатни механизам за унапређење квалитета рада ревизије учинка. Ова пракса Канцеларији пружа могућност унапређења праксе ревизије учинка, самог процеса ревизије, као обезбјеђивање двосмјерне комуникације са субјектима ревизије која доприноси транспарентности и објективности ревизионих поступака.

ИТ ревизија

Финансијска ревизија, поред ревизије финансијских извјештаја и ревизије усклађености, обухвата и ревизију информационих система у институцијама БиХ. Ревизија информационих система подразумијева подршку финансијској ревизији у дијелу процеса који укључује примјену информационих технологија (нпр. јавних набавки, расхода, прихода и сл.).

С аспекта ИТ ревизије и подршке ИТ ревизора процесу завршне финансијске ревизије, ревидирано је 25 институција. Поред наведеног, ИТ ревизори су у процесу претходне финансијске ревизије за 2023. годину ревидирали 20 институција. ИТ ревизори су учествовали и у ревизији и изради Годишњег ревизорског извјештаја о главним налазима и препорукама за 2022. годину и Годишњег извјештаја ревизије о извршењу буџета за 2022. годину.

Осим финансијске ревизије, ИТ ревизори су директно или индиректно укључени и у процесе провођења ревизија учинка. Тако је Одсјек за ИТ послове у 2023. години пружао подршку у анализи и избору тема ревизије учинка, те активно учествовао у студији Увођење софтверских рјешења.

Годишњи ревизорски извјештај о главним налазима и препорукама

Према Закону о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија је дужна прикупити најважније налазе и препоруке из обављених финансијских ревизија, ревизија учинка и специјалних ревизија у годишњем ревизорском извјештају Парламенту.

Годишњи ревизорски извјештај о главним налазима и препорукама за 2022. годину израђен је и Парламентарној скупштини БиХ достављен у септембру 2023. године. Извјештај садржи главне налазе и препоруке из финансијских ревизија институција БиХ за 2022. годину,

финансијске ревизије Извјештаја о извршењу буџета институција БиХ за 2022. годину, као и из ревизија учинка проведених током 2022. године.

Овим извјештајем Канцеларија је обухватила 20 системских питања и проблема идентификованих током процеса финансијске ревизије који су последица недостатка одговорности руководства институција, непостојања системских рјешења, недостајућих законских и подзаконских аката и усвојених стандарда понашања и потрошње и додатна ограничења због неправовременог усвајања буџета институција БиХ за 2022. годину. Поред питања уочених кроз процес финансијске ревизије, Парламентарна скупштина БиХ је кроз овај извјештај додатно упозната и с налазима четири области које су биле предметом ревизија учинка проведених у 2022. години.

Цјеловити Годишњи извјештај о главним налазима и препорукама за 2022. годину, који је сачињен 2023. године, доступан је на [веб-страници Канцеларије](#).

Допринос реализацији Циљева одрживог развоја

Врховне институције за ревизију у јединственој су позицији да својим активностима и извјештавањем о проведеним финансијским и ревизијама учинка ревизија дају директан допринос имплементацији Агенде Уједињених нација 2030 и Циљева одрживог развоја, посебно Циља 16 – Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбиједити приступ правди за све и изградити учинковите, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима.

У 2023. години окончан је пројект регионалне паралелне ревизије учинка из области Циља одрживог развоја 5 - Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и дјевојчице. У оквиру пројекта и уз подршку Агенције Уједињених народа за родну равноправност и оснаживање жена (UN WOMEN), пет врховних институција за ревизију из БиХ, Србије и Црне Горе провеле су ревизије учинка и мјеродавним институцијама упутиле препоруке које за циљ имају унаприједити област родне равноправности у својим земљама.

Поред наведеног, у марту 2023. године, UN WOMEN и Канцеларија заједнички су реализовали онлајн догађај под називом „Ублажавање финансијског родно заснованог јаза с циљем убрзане реализације Циљева одрживог развоја“ који је уприличен на маргинама Регионалног форума о одрживом развоју 2023 с циљем размјене искустава и пракси у међусекторским приступима финансирању који доприносе родној равноправности.

У периоду јуни – децембар 2023. године, као дио пројекта Управљање јавним финансијама (Public Finance Management – PFM) који имплементира Развојни програм Уједињених нација у БиХ (UNDP БиХ) уз подршку Владе Словачке Републике, особље ревизије учинка Канцеларије и осталих институција за ревизију из БиХ учествовало је у краткорочном програму подршке врховним институцијама за ревизију у БиХ за провођење активности из своје надлежности које се односе на имплементацију Оквира за Циљеве одрживог развоја у БиХ. Циљ учешћа у овом пројекту био је јачање капацитета за планирање будућих ревизија које доприносе имплементацији овог Оквира у БиХ.

Међународна сарадња

Међународну сарадњу Канцеларија углавном остварује путем чланстава у Међународној организацији врховних институција за ревизију (INTOSAI), Европској организацији врховних институција за ревизију (EUROSAI) и Мрежи врховних институција за ревизију земаља кандидата и потенцијалних кандидата и Европског ревизорског суда (Мрежа).

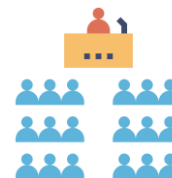

У 2023. години Канцеларија је активно допринијела реализацији редовних годишњих активности EUROSAI радне групе за ИТ ревизију (као и EUROSAI радне подгрупе за е-Government), EUROSAI радне групе за ревизију околиша, EUROSAI пројектног тима за ревизију у стварном времену, као и INTOSAI радне групе за сарадњу с грађанима и цивилним друштвом.

Протеклу су годину обиљежиле и бројне активности Канцеларије као предсједавајуће Мреже, укључујући предсједавање онлајн састанком руководиоца врховних институција за ревизију Мреже на којем је усвојен Оквир за сарадњу унутар Мреже и предсједавање састанком службеника за везу Мреже одржаном у Лисабону у јуну 2023. године. У оквиру плана рада Мреже, такође у јуну, Канцеларија је била домаћин округлог стола на тему сарадње врховних институција за ревизију с релевантним екстерним актерима с фокусом на организације цивилног друштва.

Размјена искустава на регионалном нивоу је, у 2023. години, реализована кроз билатералне радне посјете Канцеларији делегација из врховних институција за ревизију Црне Горе, Хрватске и Сјеверне Македоније.

Комуникација с Парламентарном скупштином БиХ

Сарадња парламената и врховних институција за ревизију представља најважнији механизам надзора над употребом јавних средстава од институција извршне власти. Врховне институције за ревизију, у складу са законом и стандардима струке, прикупљају професионалне и објективне информације које парламенти користе како би се увјерили у поузданост финансијског извјештавања и начин употребе јавних ресурса. У том смислу, велику улогу у унапређењу транспарентности и јавне одговорности имају мјеродавне парламентарне комисије које, кроз своје дјеловање, подупиру активности врховних ревизионих институција и, кроз инсистирање на реализацији препорука и праћење њихове реализације, помажу развоју система одговорности у јавном сектору.

Канцеларија је током 2023. године Парламентарној скупштини БиХ доставила 74 извјештаја о проведеним финансијским ревизијама институција БиХ за 2022. годину, Извјештај о обављеној финансијској ревизији Извјештаја о извршењу буџета институција БиХ за 2022. годину, Годишњи ревизорски извјештај о главним налазима и препорукама за 2022. годину, три извјештаја о проведеним ревизијама учинка, те три извјештаја о проведеним праћењима реализације препорука из извјештаја о проведеним ревизијама учинка. Сви извјештаји су разматрани на сједницама мјеродавних парламентарних комисија, као и сједницама Представничког и Дома народа, те су попраћени бројним парламентарним закључцима. За 11 извјештаја финансијске ревизије у којима је за 2022. годину изражено мишљење с резервом одржана су јавна саслушања представника институција БиХ на које се ови извјештаји односе. Усвојен је и закључак Дома народа да се свих 11 извјештаја финансијске ревизије институција БиХ чије је финансијско пословање оцијењено ревизорским мишљењем с резервом са

скретањем пажње достави главном државном тужиоцу БиХ ради утврђивања евентуалне кривичне одговорности руководиоца предметних организационих јединица институција БиХ.

Канцеларија обезбјеђује присуство својих представника на сједницама парламентарних комисија за финансије и буџет, те других комисија, према потреби и мандату, као и сједницама домова које на дневном реду имају тачке које се односе на рад Канцеларије и, у оквиру свог мандата, активно учествују у њиховом раду.

Делегација Комисије за финансије и буџет Представничког дома у 2023. години је посјетила Канцеларију с циљем размјене информација како би активности Канцеларије, и активности које Комисија проводи на основу достављених извјештаја о проведеним ревизијама, резултовали што већом одговорношћу у управљању јавним новцем на нивоу институција БиХ.

Комуникација с јавношћу и другим релевантним актерима

Комуникационе активности према екстерним актерима наставиле су се интензивно током 2023. године у складу с Комуникационом стратегијом и комуникационим плановима израђеним за сваког појединачног екстерног релевантног актера. Сврха комуникационих активности је повећати учинак рада Канцеларије и смањити ризик од погрешне комуникације чиме се обезбјеђује да се жељене информације изражавају у облику који је најјасније разумљив и употребљив за циљану публику.

Тако је 2023. године Канцеларија израдила и објавила први Водич за грађане чији циљ је грађанкама и грађанима приближити рад Канцеларије и тиме повећати њихово разумијевање процеса ревизије јавног сектора које обавља Канцеларија и његове улоге у систему јавне управе у Босни и Херцеговини.

Канцеларија и Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ су, 2023. године, у циљу снажнијег антикорупционог дјеловања потписали Меморандум о разумијевању и сарадњи.

Ради ефикасне размјене информација и дискусије у контексту измјена и допуна Закона о јавним набавкама, жалбених поступака, судске праксе и практичне примјене Закона у ревизионим процесима, Канцеларија је организовала округли сто с представницима Агенције за јавне набавке БиХ, Канцеларије за разматрање жалби БиХ и Суда БиХ.

С циљем стицања већег степена разумијевања основних порука из извјештаја о ревизији, Канцеларија је и ове године настојала резултате свога рада презентовати ширем кругу корисника кроз презентацију инфографичких рјешења која су доступна на <https://www.revizija.gov.ba/Content/Read/infografike>. Поред редовног извјештавања јавности о активностима Канцеларије путем званичне веб-странице Канцеларије, службени Twitter профил Канцеларије [@UredzaReviziju](https://twitter.com/UredzaReviziju) интензивно је коришћен као медиј путем којег смо јавност, кроз преко 50 објава, у стварном времену упознавали о активностима Канцеларије и оним од значаја за рад Канцеларије.

Сарадња с организацијама цивилног друштва реализовала се кроз низ активности учешћем представника Канцеларије у радним групама, панел-дискусијама, консултативним састанцима, конференцијама. Почетком 2023. године одржан је редовни годишњи састанак који има за циљ упознавање представника и представника организација цивилног друштва с оквирним темама које чине годишњи програм ревизије учинка, као и идентификовање и

дискусију о друштвено значајним проблемима за које организације цивилног друштва сматрају да би могли бити предметом ревизије учинка.

Комуникација у контексту европских интеграција одвија се путем редовних писаних доприноса које Канцеларија доставља у форми прилога институција у БиХ за редовни годишњи извјештај Европске комисије о напретку БиХ у процесу европских интеграција и докумената за дискусију за редовне годишње састанке Пододбора за економска и финансијска питања и статистику, заједничког тијела БиХ и ЕУ успостављеног с циљем провођења Споразума о стабилизацији и придруживању.

Сарадња с институцијама за ревизију у БиХ одвијала се кроз активности Координационог одбора врховних институција за ревизију у БиХ. Координациони одбор је у 2023. години одржао седам сједница у организацији свих врховних ревизионих институција.

У вези с поступањем у складу са Законом о слободи приступа информацијама на нивоу институција БиХ, у извјештајном периоду су заprimљена два захтјева за приступ информацијама. Врсте информација тражене захтјевима односиле су се на информације о броју и карактеристикама поднесених захтјева за приступ информацијама, те информације о субјектима који нису поступили у складу с чланом 16. Закона о ревизији институција БиХ. Канцеларија је по оба заprimљена захтјева донијела рјешење о одобравању приступа информацијама и подносиоцима захтјева доставила тражене информације.

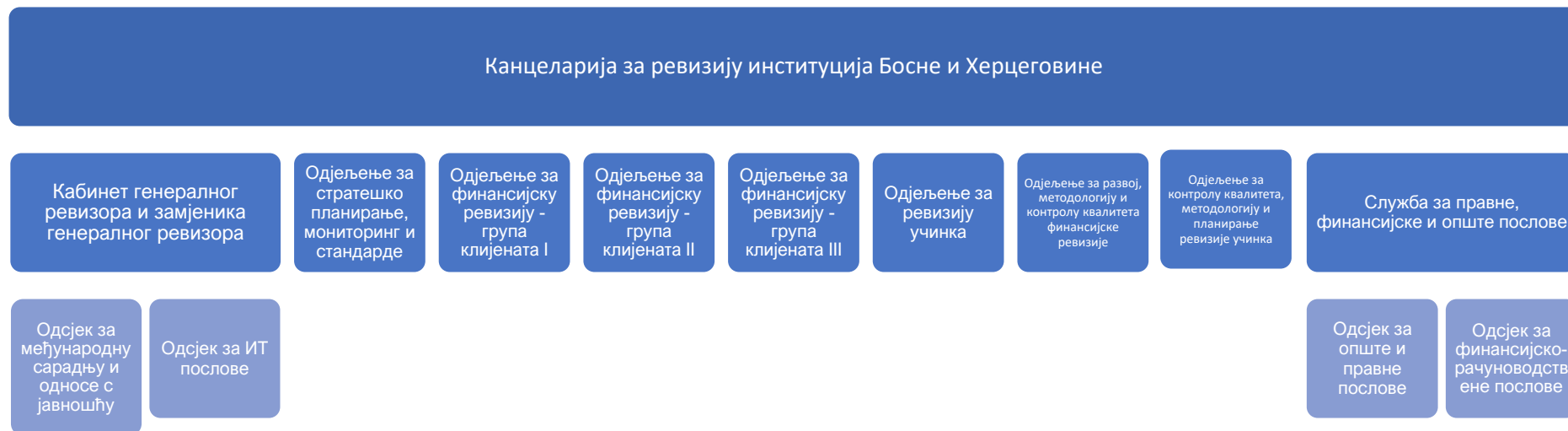
Прилози

Прилог 1. – Схематски приказ организације Канцеларије

Прилог 2. – Образовна, полна и старосна структура запослених у Канцеларији

Прилог 3. – Финансијски извјештај Канцеларије

Прилог 1 – Схематски приказ организације Канцеларије

Прилог 2 – Структура запослених у Канцеларији

Образовна структура

ВСС	59
ССС	8
Укупно	67⁴

Полна структура

Мушки пол	26
Женски пол	41
Укупно	67

Старосна структура

20-29 година	0
30-39 година	7
40-49 година	46
50-59 година	10
60-65 година	4
Укупно	67

⁴ 2 запосленика – одсуство с рада без накнаде плате – неплаћено одсуство

Прилог 3 – Финансијски извјештај Канцеларије

Преглед расхода и издатака по економским категоријама

Период извјештавања: од 1. 1. до 31. 12. 2023. године

Ред. бр.	Опис	Екон. код	Буџет	Измјене и допуне	Кориговани буџет	Остварени кумулативни износ расхода и издатака	Остварени кумулативни износ истог период претходне године	Процент 7/6x100	Процент 7/8x100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9	10
1	Укупни текући расходи (2+5)	610000	5.800.000	35.505.	5.835.505	5.237.947	4.364.090	89,8%	120,0%
2	Плате и накнаде трошкова запослених (3+4)	611000	4.884.000	0	4.884.000	4.395.531	3.657.733	90,0%	120,2%
3	Бруто плате и накнаде плата	611100	4.441.000	0	4.441.000	4.021.149	3.378.669	90,5%	119,0%
4	Накнаде трошкова запослених	611200	443.000	0	443.000	374.382	279.064	84,5%	134,2%
5	Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге	613000	916.000	35.505	951.505	842.416	706.358	88,5%	119,3%
6	Путни трошкови	613100	200.000	-16.000	184.000	152.064	111.122	82,6%	136,8%
7	Издаци телефонских и поштанских услуга	613200	45.000	-7.000	38.000	31.643	33.784	83,3%	93,7%
8	Издаци за енергију и комуналне услуге	613300	86.000	16.000	102.000	101.079	79.778	99,1%	126,7%
9	Набавка материјала и ситног инвентара	613400	50.000	0	50.000	31.057	23.500	62,1%	132,2%
10	Издаци за услуге превоза и горива	613500	45.000	0	45.000	24.219	31.506	53,8%	76,9%
11	Унајмљивање имовине и опреме	613600	311.000	7.000	318.000	317.934	295.393	100%	107,6%
12	Издаци за текуће одржавање	613700	45.000	0	45.000	39.308	22.429	97,4%	175,3%
13	Издаци осигурања, банкарских услуга и услуга пл. промета	613800	14.000	0	14.000	9.447	8.226	67,5%	114,9%

14	Уговорене и друге посебне услуге	613900	120.000	35.505	155.505	135.664	100.621	87,2%	134,8%
15	Укупни капитални издаци (16)	820000	294.000	0	294.000	192.220	158.262	65,4%	121,5%
16	Издаци за набавку сталних средстава	821000	294.000	0	294.000	192.220	158.262	65,4%	121,5%
17	Набавка опреме	821300	204.000	0	204.000	192.220	158.262	94,2%	121,5%
18	Набавка сталних средстава у облику права	821500	90.000	0	90.000	0	0	0%	0%
			6.094.000	35.505	6.129.505	5.430.168	4.522.353	88,6%	120,1%

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Ул. Тешањска 24а/29
71 000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Тел./факс:
++387 (0) 33 275 400, 275 401

Е-пошта:
saibih@revizija.gov.ba

Веб-страница:
www.revizija.gov.ba